

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Matteüs 5, 9
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 67 : 1 en 2**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Gezang 89 : 3 en 4 (Heer verzoener van mijn zonden)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Kolossenzen 1 : 12 - 23**
8. **Zingen : Psalm 55 : 7 en 9**
9. **Tekst : Matteüs 5 : 9**
10. **Zingen : Lied 95 : 1 en 3**
11. **Dankzegging en voorbede (zr. Heijkamp)**
12. **Dienst van de offerande**
13. **Slotzang : Psalm 85 : 3 en 4**
14. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein, Het gaat vanmorgen over dingen die jullie ook goed kennen. Namelijk over vrede en dus ook over het ontbreken ervan. Want als er op school gepest wordt, is het dan echt fijn op school? Als je ruzie hebt met je broer of zus is het dan leuk thuis? Als je vader en moeder veel ruzie maken, is het dan gezellig thuis? Nee, hè? Ruzie en pesterijen zijn niet leuk. Helemaal niet leuk. Ik weet niet of jullie wel het jeugdjournaal kijken. Maar als je dat doet, dan heb je ongetwijfeld begrepen dat het in veel landen in Noord-Afrika en het Midden-Oosten erg onrustig. Het begon met Tunesië, daarna Egypte en nu is het onrustig in Lybië. **[Tahrirplein]** Maar er zijn ook andere landen waar het rommelt in die regio. Daar wordt gevechten en mensen worden gedood door kogels van politieagenten en soldaten. Het is echt niet leuk in die landen. Dan kun je je wel voorstellen. Mensen

uit Nederland die in die landen op vakantie waren of daar werkten proberen zo snel mogelijk terug te gaan naar Nederland. Nu kun je je afvragen waarom die mensen dan de straat opgaan en gaan protesteren. Als dat zo gevaarlijk is. Nou dat komt omdat de leiders van die landen niet goed voor de burgers zorgen. Zelf zijn ze heel rijk en de gewone mensen hebben moeite om rond te komen. En als je iets durft te zeggen waar die leider het niet mee eens is, dan kun je zomaar in de gevangenis gegooid worden. Dus veel mensen zijn bang voor die leiders. Moet je je voorstellen dat wij hier altijd bang zouden zijn voor de politie. Bang dat we iets zeggen of doen waar leiders niet blij mee zijn. Terwijl ze zelf allemaal dingen doen, die helemaal niet goed zijn. Daar wordt niemand blij van. Toch?

Als je het aan mensen vraagt, zal niemand staan te juichen als het oorlog is. Hoogstens misschien een paar mensen die met het maken en verkopen van wapens geld verdienen. Maar verder wil iedereen vrede. Vrede in de wereld, vrede in het land, vrede in de kerk, vrede op school, vrede thuis, vrede in ons hart. Als je daar over nadenkt is het des te vreemder dat er zoveel oorlog, strijd, onrecht en ruzie in de wereld is. **[Iedereen vrede]** We hebben grote organisaties in de wereld die ervoor moeten zorgen dat landen geen oorlog voeren. De belangrijkste in de Verenigde Naties. Maar het lukt ook deze organisatie waar bijna alle landen in de wereld bij horen om ervoor te zorgen dat er geen oorlog is. Hoe kan zo iets nou als iedereen vrede wil?

Het antwoord op deze vraag ligt niet in slechte organisaties die hun werk niet goed doen. Het antwoord hierop is niet politiek, maar is theologisch. De christelijke theologie weet het antwoord op deze vraag. Het zit in het hart van de mens. De mens verlangt wel naar rust en vrede, maar hij is vaak niet bereid om te doen wat nodig is om die vrede te bewerkstelligen. Als hij mogelijk offers moet brengen dan gaat het eigenbelang toch boven de vrede. Want zo zitten we sinds de zondeval in elkaar. Ons eigen belang gaat in veel gevallen boven alles. Het probleem zit dus niet in de wereld, in de structuren van de landen en wereldorganisaties. Het probleem zit in onze harten. En daarom hoeven we niet op vrede te rekenen zolang de harten van de mensen niet veranderen **[De oorzaak]**. In onze tekst feliciteert de Heer Jezus Christus de vredestichters. Mensen die voor vrede weten te zorgen. In het Grieks staat er letterlijk 'vredemakers'. God spreekt in zijn Woord veel over vrede. Het is voor Hem een heel belangrijk thema. We vinden het terug in de Psalmen. We vinden het terug in de evangeliën, bij de profeten. In de brieven

van de apostelen. Hoe vaak wijst Paulus gemeentes er niet op dat ze eensgezind moeten zijn. Dit is begrijpelijk, want God verlangt ook naar vrede. Naar vrede en harmonie. Naar een leven zonder negatieve spanningen. Naar een wereld zonder angst. Naar een wereld waarin mensen het beste met elkaar voor hebben.

Maar God spreekt er niet alleen over. Hij werkt er ook aan. Sinds de zondeval is God bezig de vrede te herstellen. Om te beginnen de vrede tussen de mensen en Hemzelf. Want wij mensen hebben zoveel onrecht gepleegd dat God dat niet door de vingers kan zien. Zoveel heiligschennis, zulke brutale opstand van schepselen tegen hun Schepper, zoveel gebrek aan respect, kan God niet ongestraft laten. Daarvoor houdt Hij te veel van vrede. Als Hij zoveel onrecht en boosheid ongestraft zou laten dan zou Hij niet voor echte vrede gaan. Dan zou Hij niet anders doen dan een groot deksel op een gistende beerput leggen. Maar het probleem zou niet opgelost worden. Maar je kunt geen ware blijvende vrede bewerken als het echte probleem niet wordt opgelost. Als er geen recht gebeurt. Bovendien wat had God dan bereikt? Dan was er een schijnvrede ontstaan die nog geen twee dagen stand houdt, want de mens zal toch weer tegen God in opstand komen. De mens zal toch God niet de liefde geven die Hem toekomt. De mensen zullen ruzie maken met Hem en met elkaar. Dus doen of er niets aan de hand is, lost de problemen niet op. Het probleem voor God niet en ook het probleem voor ons niet. Er moet iets structureel veranderen. De berg van zonden die wij tussen God en ons hebben opgestapeld, moet worden opgeruimd én het hart van de mens zal veranderd moeten worden. En wil die vrede er ooit komen, dan zal God het zelf moeten bewerken, want wij kunnen dat niet. Wij kunnen die berg van zonden niet wegnemen en we kunnen net zo min onszelf veranderen. *[God zorgt voor vrede]* En daar is God vanaf de zondeval al mee bezig. Daar gaat het Oude Testament over.

Jongens en meisjes, en weten jullie wanneer de vrede op aarde kwam en God weer blij kon zijn met mensen? Als ik dit zo vraag, dan lijkt dat een heel moeilijke vraag. Maar als ik zeg dat een lied, een spreekkoor van engelen, over vrede op aarde heeft geroepen of gezongen. En dat ze het hadden over mensen over wie God blij is. Wanneer was dat? Het was midden in een nacht. En het was in een veld bij Bethlehem. Het was, jullie weten het waarschijnlijk al wel, bij de geboorte van de Heer Jezus Christus. Zijn komst naar de aarde als mens zou ervoor gaan zorgen dat die berg van zonden die zorgen voor de verstoorde verhouding tussen God en ons, zou worden opgeruimd. Hij zou ervoor

gaan zorgen dat er weer vrede tussen God en mensen kon zijn. Maar dat niet alleen, maar met de menswording van de Zoon van God, begon er ook een nieuwe mensheid. Paulus noemt Hem niet voor niets de tweede Adam. Of de eerstgeborene van vele broeders. *[Toen Jezus geboren werd]*

Dat is het grote wonder van Gods liefde. Ik heb daar de laatste weken ook met de catechisanten bij stil gestaan. Er is een enorm conflict tussen God en ons. Wij zijn de ruzie gestart en wij zijn al die eeuwen door ruzie blijven maken met God. Door lelijk te doen tegen God. Door niet naar Hem te luisteren. Door elkaar als mensen het leven zuur te maken. Door niet zuinig te zijn op de schepping. En wat heeft God gedaan in al die tijd? Hij had ons met een enkel woord kunnen vernietigen, maar Hij heeft ons verdragen. En al deze elementen die ik nu noem, zijn heel belangrijk als we de woorden van deze zaligspreking willen begrijpen. Dat God ze verdroeg betekende niet dat God ze goed praatte. Goed praten wat verkeerd is, draagt niet bij aan vrede. Integendeel. Maar God verdroeg het wel, omdat Hij de mens niet wilde vernietigen. Hij verdroeg het omdat Hij een hoger doel voor ogen had. Dat hoge doel zorgde er ook voor dat God van tijd tot tijd ingreep in de geschiedenis. Bijvoorbeeld, toen de farao zijn volk wilde vernietigen. Maar ook vele malen toen het volk de HERE had verlaten en het andere goden was gaan dienen. Dan stuurde God bijna altijd vijandige volken die het volk in grote nood brachten, waardoor ze dan weer tot bezinning kwamen. Hij heeft het dwarse volk Israël gered van de ondergang, omdat Hij door dat volk de wereld wilde redden. Dus God heeft niet zijn diep gekrenkte gevoel voorop gezet, maar Hij heeft zijn schepping willen redden en daarom verdraagt Hij al eeuwen onze zonden. Omdat Hij niet wil dat er ook maar één iemand die in het boek van de levenden verloren gaat, daarom verdraagt Hij ook onze wereld vandaag. Dus dat is ook een aspect van de vrede die God werkt. Hij verdraagt onrecht tegenover Hem omdat Hij het oog gericht houdt op een hoger doel. *[God verdraagt]*

Met het verdragen van onze zonden heeft de HERE voorkomen dat het conflict hopeeloos uit de hand zou lopen en er geen redden meer aan zou zijn. Dus soms moeten ook wij onrecht verdragen als we daarmee kunnen voorkomen dat een conflict compleet uit de hand loopt. Maar dat is natuurlijk niet het enige dat Hij heeft gedaan. Hij heeft ook gekeken wat Hij kon doen om het conflict op te lossen. Iets wat voor ons mensen ergens onbegrijpelijk blijft. Wij zijn zo ongehoorzaam geweest en wij hebben zo op zijn hart

getrapt en dan gaat Hij het voor ons oplossen. Wie kan dat begrijpen. Zeker als we ook nog eens letten op de prijs die God heeft moeten betalen om alles goed te maken. Hij heeft zijn eigen Zoon naar de wereld gestuurd. Niet in zijn goddelijke heerlijkheid, maar als mens. De goddelijke Zoon van God en Schepper van de mens, werd geboren uit een vrouw alsof Hijzelf een schepsel was. En Hij heeft hier op aarde als mens tussen de mensen geleefd. Hij is één van ons geworden om als mens voor onze zonden te betalen met zijn kostbaar lichaam en bloed. God heeft dus niet gekeken wat wij zouden gaan doen, maar God heeft nagedacht over wat Hij kon doen om het conflict op te lossen en vrede te stichten. Dat is het tweede dat bij vrede-stichters hoort. Vrede-stichters gaan niet vanuit hun eigen gelijk zitten wachten op de ander. **[God heeft Zelf gezocht]** Ze kijken wat ze zelf kunnen bijdragen aan de vrede. Iets wat voor ons eigenlijk makkelijker is dan voor God. Want er is bijna geen conflict of we hadden ook zelf dingen anders of beter kunnen doen. Een wat andere toon. Een zorgvuldiger woordkeuze. Iets oplettender zijn. Iets meer inlevingsvermogen in de situatie van de ander. Maar we hebben vaak veel begrip voor onze eigen tekortkomingen en weinig voor die van de ander. We blijven vaak hangen in het onrecht dat we van de ander ervaren en verwachten dus van de ander dat die in beweging komt. Maar zo breng je geen vrede tot stand. Dat is wat God ons leert en wat God ons zelf in de praktijk laat zien.

Je kunt dus geen vrede-stichten als je niet bereid bent een zeker verlies te nemen. Vrede heeft een prijs. In het geval van Jezus Christus was dat zijn leven. Zijn eigen vlees en bloed. Zo hebben we dat ook gelezen in Kolossenzen 1:20. Daar lezen we dat Christus vrede is komen brengen met zijn bloed aan het kruis. Voor God de Vader was de prijs het leven van zijn Zoon. Het ultieme offer dat Abraham niet hoefde te brengen, bracht God de Vader. Zo moeten we vaak onze trots inslikken als we vrede willen stichten. En natuurlijk zit daar dan mogelijk de pijn dat u wel toegeeft, maar de ander niet. En dan lijkt de conclusie die de ander of anderen trekken dat u vindt dat u fout zat en de ander dus niet. Dat voelt dan niet goed en dus doen we het niet. Want we willen dat de ander ook schuld opneemt voor zijn deel. Maar hoe begrijpelijk dat ook is, toch is dat niet de weg. Het werkt ook bijna nooit. Want wij zijn niet in staat om het denken van de ander te veranderen. En als we een conflict hebben met een ander is dat al bijna helemaal onmogelijk. Want die ander is vaak nauwelijks bereid om te luisteren. En het idee dat we het gedrag van de ander zullen kunnen veranderen in positieve zin als al helemaal hoog

gegrepen. Hoe graag we dat misschien ook zouden willen. We zien dat zelfs terug bij de HERE Jezus. Hij heeft nooit ruzie gezocht, maar toch had Hij vooral met de Joodse leiders allerlei conflicten. Hij heeft daar nooit fouten bij gemaakt, maar toch heeft dat niet geleid tot verandering van het gedrag van de leiders. Zullen u en ik dan wel het gedrag of het denken van een ander kunnen veranderen? Want moeten kijken wat wij kunnen doen om een conflict uit de wereld te helpen en vrede te stichten. Wat de ander doet, hebt u niet in de hand. Bent u dus compleet machteloos? Nee, natuurlijk niet. **[Aanvaarden]** U mag uw wensen en verlangen bij de HERE brengen en vragen of Hij in het hart van de ander ruimte wil maken. Dus het derde principe is dat u moet kijken wat u bij kunt dragen aan de oplossing van het conflict.

Het vierde kwam net al even in beeld om bij te dragen aan de vrede. En dat is niet eenvoudig, maar als dit lukt zal het u zeker verder helpen. Namelijk de ander zien door de ogen van de HERE. Hoe keek de Heer Jezus naar de hoeren en tollenaars? Zag Hij alleen de seksuele zonden van de hoeren? Alleen de hebzucht van de tollenaars? Zag Hij alleen het onrecht dat de soldaten die Hem aan het kruis sloegen Hen aandeden? Nee. Daarmee keurde Hij nog niet goed wat ze deden. Maar Hij wel de hele mens. En Hij zag hun blindheid. Hij zag hun nood. Met de hoeren en tollenaars ging Jezus het gesprek aan en liet ze ervaren dat Hij wel met ze om wilde gaan en dat ze op een andere manier hun leven moesten gaan inrichten. Hij bad voor de mensen die Hem aan het kruis sloegen, omdat ze niet wisten wat ze deden. In conflicten zitten mensen vaak gevangen. In Lybië zit kolonel Gadafi gevangen in zijn angst en in zijn macht. Hetzelfde gold voor Mubarak van Egypte en Ben Ali van Tunesië. Daarom zien ze in die burgers niets anders dan vijanden. En voor de nood van deze mensen hebben ze geen oog. Zo zitten veel mensen gevangen in hun angst. Bijvoorbeeld de angst dat mensen hen niet aardig zullen vinden. En ze reageren daarom veel te sterk als ze het gevoel hebben dat iemand hen niet aardig vindt. En die ander wordt gelijk een vijand. Sommige mensen zijn bang dat ze niet krijgen waar ze menen recht op te hebben. Wat dat dan ook is en reageren navenant als ze het gevoel hebben dat ze iets wordt onthouden. En die ander is dan gelijk een vijand. Veel dingen die absoluut niet persoonlijk zijn, worden op die manier persoonlijk gemaakt met alle ellende van dien. Terwijl juist wij als christenen veel rustiger met deze dingen om zouden moeten kunnen gaan. Want wij hoeven toch niet zo angstig te zijn. Wij zijn toch opgenomen in de liefde van God. We hebben met God een eeuwig ver-

bond. Niets kan ons toch scheiden van de liefde van God. Zie die ander dus met de ogen van de HERE. *[Door de ogen vd HERE]*

Betekenen deze dingen dan dat u alles over uw kant moet laten gaan en altijd maar bereid moet zijn de minste te zijn? In grote lijnen wel, al zit hier wel een grens aan. Het wordt namelijk begrensd dat het eerste: het grote doel. We moeten zoeken wat goed voor de ander is in de ogen van God. We moeten nastreven wat de ander opbouwt en niet wat hem of haar kapot maakt. Precies zoals de Heer Jezus Christus dat heeft gedaan.

En wie dat doet zal een kind van God genoemd worden. Want dat is hij of zij dan ook. Want hij gaat namelijk in de voetsporen van Gods eniggeboren Zoon, die niet vasthield aan zijn hoogheid en eer, maar een mens werd. Die zichzelf heeft vernederd tot een dienstknecht. Die niet schold, maar zich als een lam naar de slachtbank liet leiden. Die niet de mensen vervloekten die Hem de dood injoegen, maar voor hen bad. *[Niet ik op de eerste plaats]* En dat allemaal, omdat Hij niet Zichzelf op de eerste plaats zette, maar het Koninkrijk en de heerlijkheid van God. Dat is de weg die Jezus Christus gaat. Want nog altijd bidt Hij voor zondaars. Dat is de weg die Hij ons wijst. Gaat u mee achter Hem aan? Tot eer van uw Heiland en tot vrede in deze wereld en in uw eigen hart.

Amen